

AFERS INSTITUCIONALS

La Societat Catalana de Geografia (SCG) és una de les vint-i-vuit societats filials de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). L'IEC és una “corporació acadèmica, científica i cultural, l'àmbit d'actuació de la qual abasta les terres de llengua i cultura catalanes”, d'acord amb el Reial Decret 3118/1976, de 26 de novembre, pel qual s'atorga reconeixement oficial a l'Institut d'Estudis Catalans. L'IEC exerceix l'autoritat lingüística de la llengua catalana i és un centre d'estudis de recerca en totes les matèries del saber a tot l'àmbit territorial de la llengua catalana. La SCG participa de la vida acadèmica i administrativa de l'IEC, enquadrada en la seva Secció de Filosofia i Ciències Socials.

Més enllà de l'IEC, la SCG participa en l'activitat geogràfica internacional, com a membre de l'Associació de Societats Geogràfiques d'Europa (EUGEO) i de la Unió Geogràfica Internacional (UGI), en aquest cas a través del comitè espanyol. També es relaciona amb altres societats i associacions geogràfiques d'arreu.

La SCG manté estrets lligams amb els departaments de Geografia de les universitats del domini lingüístic català.

* * *

Bicentenari de la Société de Géographie

Rafael Giménez-Capdevila

Quan el 19 d'abril del 1807 Napoleó Bonaparte deixà escrit que seria bo que a París existís una institució on professors de geografia poguessin reunir els coneixements dispersos, comparar-los, depurar-los i consultar-los amb seguretat, no podia imaginar que aquesta institució arribaria a celebrar el bicentenari. De fet, Napoleó ni la va veure néixer, perquè va morir a l'illa de Santa Helena sis mesos abans de la fundació de la Société de Géographie, el 15 de desembre del 1821.

Entre els fundadors de la Société destaquen membres de l'expedició francesa a Egipte (1798-1801), expedició que se saldà amb un fracàs militar però que reportà amplis coneixements científics i tresors que van omplir el Louvre. La llista de fundadors es completa amb altres viatgers, navegants i escriptors, no només francesos, com Fourier, Gay-Lussac, Berthollet, Chaptal, Cuvier, Champollion, Jomard, Denon o Chateaubriand, sinó d'arreu, com Alexander von Humboldt, que en va arribar a ser president el 1845. Aleshores primera entitat d'aquest gènere, la segona es creà el 1828 a Berlín, la Société de Géographie no adoptà cap atribut territorial o nacional: ni de París ni francesa, d'acord amb la tradició universalista francesa.

Per a la celebració del segon centenari del seu naixement, la Société va organitzar un complet programa d'actes els dies 14 i 15 de desembre del 2021, als quals a més dels seus socis, van convidar les societats geogràfiques d'arreu del món. També va impulsar l'edició de diversos llibres, que foren obsequiats a l'assistència i que s'han incorporat al fons documental de la SCG.

La Societat Catalana de Geografia hi participà amb l'expresident Francesc Nadal, i també soci d'honor de la Société, i Rafael Giménez-Capdevila, president en exercici.

Els actes s'iniciaren el 14 de desembre amb una presentació de la col·lecció patrimonial de la Société de Géographie dipositada a la Biblioteca François Mitterrand. La segona convocatòria tingué lloc a la sala d'actes de la seu de la mateixa Société, inaugurada el 1878, on es presentaren les publicacions del bicentenari i les altres societats geogràfiques d'arreu del món presents portaren llur salutació, sota l'atenta mirada de la màscara mortuòria de Napoleó Bonaparte. El president de la SCG adreçà les paraules que es reproduïxen més avall. Després, els assistents es traslladaren a l'església Saint-Étienne-du-Mont de París, on s'oferí un concert d'orgue i trompeta a càrrec de Thierry Escaich, organista, i Éric Aubier, trompetista, amb música d'Albinoni, Bach, Amazing Grace, Henri Tomasi, Robert Bruce i Oskar Böhme. La jornada s'acabà amb un sopar, on Francesc Nadal es guanyà el dret a endur-se el globus terraquí que presidia la seva taula, gràcies a l'encert en la mesura de l'alçada de l'Arc de Triomf parisenc. Aquest globus s'ha incorporat al patrimoni material de la SCG.

La jornada del 15 de desembre s'inicià amb una visita a l'exposició de pintures sobre natures i paisatges, Salon ART-GEO 200, al Saló del Vieux-Colombier de la seu del Districte VI de l'Ajuntament de París (*Mairie du VIe arrondissement*). L'exposició, comissariada per François Bellec, vicepresident de la Société, i la col·laboració de la Société Nationale des Beaux Arts, congregava obres de 33 artistes.

A la tarda tingué lloc al Gran Amfiteatre de la Sorbona la cerimònia del bicentenari de la Société de Géographie. Amb presentació per part de Jamy Gourmaud, periodista, animador de televisió i divulgador, i l'acompanyament musical de l'Orquestra de la Guàrdia Republicana, dirigida pel coronel François Boulanger, per estimular el sentit de l'oïda, desfilaren les següents intervencions:

- Rhyzlène Nusse, directora de comunicació de Clairefontaine, que sobre un quadern de mostres de paper experimentà amb el tacte.
- Per il·lustrar el sentit de la vista, Christian Prudhomme, director del Tour de France, presentà imatges rodades durant la prova ciclista. Christophe Turret, president i director general d'ESRI França, aportà cartografia realitzada amb les eines digitals més modernes.
- El perfumista Francis Kurkdjian presentà les seves creacions d'olors geogràfiques de França, realitzades expressament per al bicentenari i recollides en un quadern de perfums.

- El sentit del gust s’hauria d’haver realitzat amb una degustació gastronòmica que, degut a les limitacions per la pandèmia, s’hagué de suspendre. Això no obstant, Guillaume Gomez, representant personal del president de la República davant dels Actors i les Xarxes de la Gastronomia i l’Alimentació, dissertà sobre la diversitat de les terres i els vins francesos, sobre la relació entre geografia, alimentació i identitat.
- Lliurament dels premis del concurs *L’amour de la géographie*. Un dels premis fou atorgat a “Concours Carto” (<http://www.concourscarto.com>), una iniciativa d’Olivier Godard i Marie Masson, professors de Geografia i Història a l’ensenyament mitjà, que el 2010 van iniciar un concurs de cartografia entre l’alumnat de 4ème (equivalent a 2n d’ESO al sistema espanyol) en dos centres. Des d’aleshores el concurs s’ha difós arreu de França i contempla sis categories: 4ème, 2nde (4t d’ESO), Cartografia d’actualitat (alumnat entre 13 i 16 anys), Cartografia imaginària (alumnat entre 9 i 13 anys), Professorat, i Alumnat dels cursos preparatoris per accedir a les grans escoles universitàries (*hypokhâgne*).
- Discursos institucionals per part de Christophe Kerrero, rector de l’*Académie* de Paris; Jean-Robert Pitte, president de la Société de Géographie; Erik Orsenna, membre de l’*Académie française*; Nathalie Lemarchand, vicepresidenta de la Unió Geogràfica Internacional (UGI); i d’Albert II de Mònaco.
- Durant la cerimònia es projectaren fotografies de la celebració del primer centenari de la Société, al mateix lloc cent anys abans. Pocs mesos més tard, el 27 de juliol de 1922, fou creada a Brussel·les la Unió Geogràfica Internacional (UGI), de la que l’aleshores president de la Société de Géographie, el príncep Roland Bonaparte, fou nomenat primer president.

Medalla del bicentenari de la Société de Géographie

Corneliu Iașu, Christian Vandermotten i Rafael Giménez-Capdevila, a la Société de Géographie, Paris

Société de Géographie